

FIȘA DISCIPLINEI

Exegeza Vechiului Testament

Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Teologie Romano-Catolică
1.3. Departamentul	Teologie Romano-Catolică Didactică
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Romano-Catolică Didactică
1.7. Forma de învățământ	Zi

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Exegeza Vechiului Testament			Codul disciplinei	RLM3212
2.2. Titularul activităților de curs	Prof. dr. Korinna Zamfir				
2.3. Titularul activităților de seminar	Drd. Tóth József-Alpár				
2.4. Anul de studiu	2	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Obligatoriu	2.8. Tipul disciplinei		Disciplină fundamentală (DF)	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					28
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					6
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					24
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					8
Alte activități					1
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				69	
3.8. Total ore pe semestru				125	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu există
4.2. de competențe	Studentul este capabil să stabilească legătura dintre contextul istoric și mesajul cărților biblice

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Biblie, Microsoft Teams, tablă inteligentă
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Biblie, Microsoft Teams, tablă inteligentă Bibliotecă

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență

CP1	1.2. Aplicarea principiilor și metodelor de bază ale domeniului pentru cercetarea religiei și a implicațiilor sale sociale.
CP2	2.2. Abilitatea de a folosi și transmite conținutul izvoarelor biblice și a învățării Bisericii Catolice în mod argumentat, prin tehnici catehetice adecvate vârstei.
CP4	4.4 Abilitatea de a desfășura activități de cercetare fundamentală în colaborare cu alți profesioniști din domeniul religiei.
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT1	1. Îndeplinirea la termen, în mod riguros, eficient și responsabil a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor etice și a deontologiei profesionale.
CT2	2.1 Capacitatea de a conduce comunități și grupuri în cadrul parohiei, prin colaborarea cu preotul și alte grupuri.

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP1	Describe conținutul și istoria textelor biblice și mesajul literal și simbolic al acestora.	Interpretează critic textele biblice și documentele magisteriale, aplicând principii hermeneutice adecvate și metode de cercetare a fenomenului religios.
CP2	Describe principiile pedagogiei și ale didacticii religiei, inclusiv metodologia instruirii și evaluării, corelate conținuturilor biblice și dogmatice.	Proiectează unități de învățare și lecții de Religie, utilizând strategii didactice adecvate vârstei elevilor și adaptând limbajul teologic la contextul educațional.
CP4	Describe sistematic și rațional concepte religioase și teologice fundamentale descrie conținutul și istoria textelor biblice și mesajul literal și simbolic al acestora.	Analizează sistematic teorii și concepte teologice și acceptă dialogul cu privire la o varietate de teme controversate, de pe poziții de toleranță religioasă, și caută fundamente creștine comune mai multor grupuri religioase.
CT1	Studentul cunoașterea principiilor organizării muncii profesionale, inclusiv planificarea, prioritizarea și managementul timpului. Cunoaște normele etice și deontologice specifice domeniului teologic.	Utilizează eficient resursele disponibile în realizarea sarcinilor academice și profesionale. Aplică normele etice în situații concrete, inclusiv în lucrul cu persoane și comunități.
CT2	Studentul cunoaște principiilor de bază ale leadershipului și managementului comunitar, în context parohial. Înțelege strategiile de comunicare interpersonală și comunitară, adaptate mediului religios.	Studentul aplică tehnicile de comunicare eficientă, în relația cu preotul, membrii comunității și alte grupuri.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Studentul identifică genurile literare ale Vechiului Testament, și aplică principiile hermeneuticii biblice, metoda istorico-critică și principalele metode sincrone (literare)
2. Înțelege și aplică principiile criticii textuale
3. Identifică și formulează sensul literal al textului, ținând cont de intenția autorului, aspectele gramaticale, lingvistice, genul literar, de contextul istoric al cărții.
4. Transmite cunoștințele aferente cărților biblice în contextul lor istoric în cadrul educației religioase
5. Aplică metodele studiului cărților biblice, înțelegerea și interpretarea textelor, înțelegerea contextului istoric al textelor biblice în activitatea didactică

Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Studentul corelează mesajul textului cu texte similare din literatura extrabiblică, respectiv citește Biblia Ebraică / Septuaginta în corelație cu Noul Testament.
2. Aplică principiile de critica textuală și analizează exegetica pe text
3. Compară critic diversele teorii contemporane de interpretare biblică.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații
1. Noțiuni de hermeneutică. Istoria interpretării Scripturii. Exegeza istorico-critică. Particularitățile și formele analizei sincrone a textului.	Expunere și conversație	Curs, 5-10; IBC, 39-150; JBC III, 1156-1162
2. Analiza retorică. Analiza narativă. Critica canonică.	Expunere și conversație	Curs, 11-16; IBC, 322-335; NJBC, 1123-1129; 1146-1165
3. Analiza istoriei influențelor. Interpretarea Scripturii din perspectiva teologiei eliberării. Exegeza feministă. Lectura fundamentalistă.	Expunere și conversație	Curs, 11-16; IBC, 322-335; NJBC, 1123-1129; 1146-1165
4. Genul literar al narațiunilor despre creație, contextul istoric-religios. Gen 1,1-2,4a	Expunere și conversație	Curs, 17-26; G. von Rad, Genesi, 84-96; NJBC, 8-43; IBC, 400-420
5. Gen 2,4b-3,24	Expunere și conversație	Curs, 27-38; NJBC, 8-43; IBC, 400-420
6. Genul literar al narațiunilor despre patriarhi. Gen 12; 15,1-20; 18.	Expunere și conversație	Rózsa, <i>Patriárkatörténetek</i> , 3-45; Curs, 39-56; NJBC, 8-43; IBC, 422-430
7. Exod 3,1-4,17	Expunere și conversație	Curs, 57-64; NJBC, 44-50; IBC, 448-468
8. Isaia 6,1-13; 7,1-25; Isaia 8,23 - 9,6; 11,1-16	Expunere și conversație	Curs, 65-72; NJBC, 229-248; IBC, 1037-1041
9. Cântările lui Ebed-Yahweh. Isaia 42,1-9; 52,13 - 53,12..	Expunere și conversație	Rózsa, <i>Üdvösségközvetítők</i> , 229-287; NJBC, 329-348; IBC, 1052-1056
10. Ieremia 1,1-19. Ieremia 20,7-18. Ieremia 31,31-34	Expunere și conversație	Curs, 73-81; NJBC, 265-280; IBC, 1062-1092
11. Ez 1,1-3,27	Expunere și conversație	Curs, 81-88; NJBC, 305-310; IBC, 1114-1122
12. Ps 22; 104.	Expunere și conversație	Curs, 95-110; NJBC, 523-540; IBC, 855-858; 902-903; LACOCQUE, RICOEUR, 247-304; HIEKE, Mérleg, 4/1999, 373-391
13. Prov 8,22 - 9,6; Înțelepciunea 7,22-8,1; Sir 24,1-31	Expunere și conversație	Curs, 111-119; NJBC, 453-461; IBC, 926-927; NJBC, 496-506; IBC, 1002-1003; NJBC, 510-522; IBC, 976-977
14. Mesianismul în Biblia Ebraică. Cele mai importante profeții mesianice	Expunere și conversație	Curs, 120-128; RÓZSA, <i>Üdvösségközvetítők</i> , 5-228; NJBC, 229-248; IBC, 1037-1041

Bibliografie

Biblia, Szent István Társulat, Budapest, 2003.

Szentírás (Káldi-Neovulgáta Biblia), Szent Jeromos Társulat, Budapest, 1997 (és további kiadások).

Curs: ZAMFIR Korinna, *Ószövetségi exegézis*, Kolozsvár, 2008.

BENYIK György, *Ószövetségi exegézis. Teremtés és Kivonulás könyve* (Curs),

BROWN, R. E., FITZMYER, J. A., MURPHY, R. E., *The New Jerome Biblical Commentary*, Avon, 1992 (*Jeromos Bibliakommentár* I-III szerk. Thorday A., Budapest, 2002-2003).

RÓZSA H., *Bevezetés Az Ószövetség könyveibe*, Budapest, 2016.

RÓZSA H., *A Genesis könyve* 1-2, Budapest, 2002, 2003.

RÓZSA H., *Ószövetségi egzegézis (Patriárkák)*, Budapest, é.n.

RÓZSA H., *Üdvösségközvetítők az Ószövetségben I-II.*, Budapest, 2001.

SKA, J. L., *Introduzione alla lettura del Pentateuco. Chiavi per l'interpretazione dei prime cinque libri della Bibbia*, Roma, 1998.

ZENGER, E., *Einleitung in das Alte Testament*, Stuttgart, 2010.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
1. Narațiunea potopului (Gen 6,1-9,17)	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	Comentarii la Geneză
2. Credința lui Avraam (Gen 22,1-19).	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	Comentarii la Geneză
3. Legământul de pe Muntele Sinai: Ex 19,1-20,21; Deuteronom 5,1-22; Exod 24,1-18; Deuteronom 6,1-9.	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	Comentarii la Exod și Deuteronom
4. Nașterea și chemarea lui Samuel (1 Samuel 1,1-28; 3,1-21). Copilul dăruit de Dumnezeu, motivul alegerii și al chemării	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	Comentarii la 1 Sam
5. Samuel și Saul (1 Sam 8,1-10,27). Tradițiile despre începuturile regatului. Semnificația politică și religioasă a regatului.	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	Comentarii la 1 Sam
6. David îl cruță pe Saul (1 Sam 24,1-23; 26,1-25). Figura lui David. Unsul Domnului.	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	Comentarii la 1 Sam
7. Promisiunea făcută lui David (2 Sam 7,1-29). Regatul davidic și mesianismul.	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	Comentarii la 2 Sam
8. Ilie și văduva din Sarepta (1 Regi 17,8-24). Ilie pe muntele Horeb (1 Regi 19,1-13).	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	Comentarii la Regi
9. Profețiile mântuirii la Deutero-Isaia (Isaia 40,1-11; 43,1-7; 49,14-26; 54,1-55,5). Imagini ale eliberării. Imaginea lui Dumnezeu.	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	Comentarii la Isaia
10. Lauda lui Dumnezeu în Psalmi (Ps 8; Ps 139).	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	Comentarii la Psalmi
11. Psalmii hallel (Ps 113-114; Ps 115-118).	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	Comentarii la Psalmi
12. Relația cu Dumnezeu în psalmii de plângere (Ps 69; 88; 44).	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	Comentarii la Psalmi
13. Simbolistica căsătoriei în literatura profetică (Osea 1,2-9; 2,4-3,5; Ieremia 3,1-13; Ezechiel 16,1-43.60-63).	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	Comentarii la Osea, Ieremia, Ezechiel
14. Cartea lui Tobie.	Expoziția studenților, Conversație, Fișe de lucru	Comentarii la Tob

Biblia, Szent István Társulat, Budapest, 2003.

BibleWorks for Windows, Bushell, Michael S., Michael D. Tan, Glenn L. Weaver (eds.), CD-Rom, Version 7.0.012g, Norfolk, VA: BibleWorks, 2006 (a karon hozzáférhető).

Szentírás (Káldi-Neovulgáta Biblia), Szent Jeromos Társulat, Budapest, 1997 (és további kiadások).

HAAG, H. (szerk.), *Biblikai lexikon*, Budapest, 1989.

LÉON-DUFOUR, X. (szerk.), *Biblikus teológiai szótár*, Budapest, 1986.

BENYIK Gy. (szerk.), Szegedi biblikus konferencia kötetei, Szeged, 1995-2011.

BENYIK György, *Ószövetségi exegézis. Teremtés és Kivonulás könyve* (jegyzet)

BERGES, U., *Jesaja 40-48* (HThKAT), Herder, Freiburg, 2008.

BOSETTI E., *Énekek éneke. "Te, akit szívem szeret". Eksztázis és keresés* (ford., jegyz. Szatmári Gy.). Sapientia-L'Harmattan, Budapest, 2012

BROWN, R. E., FITZMYER, J. A., MURPHY, R. E., *The New Jerome Biblical Commentary*, Avon, 1992 (magyar fordítás: *Jeromos Bibliakommentár I–III* szerk. Thorday A., Budapest, 2002-2003). [a továbbiakban NIBC/JBK].

DONNER, H., *Geschichte des Volkes Israel und seiner Nachbarn*, Göttingen, 1995.

FARMER, W. R., MCEVENEUE S., LEVORATTI A. J., DUNGAN D.L. (eds.), PATHRAPANKAL J., EYNIKEL, E. (Indian edition): *The International Bible Commentary*, Bangalore, 2004 [a továbbiakban IBC].

FÜGLISTER, Notker, Kell-e félnünk a teljes Szentírástól? Az úgynevezett átokzsoltárok tervezett eltávolítása a Római Breviáriumból, *Vigilia* 30.3 (2022) 18-35.

HIEKE, Th., *Hallgatni istenkáromlás volna. A panasz fenomenológiája és teológiája az Ószövetségben*, in *Mérleg*, 4/1999, 373-391.

KÖSZEGHY M., *Föld alatti Izrael. Az Ószövetség világának anyagi kultúrája*. L'Harmattan-Sapientia, Budapest, 2014.

MAZZINGHI L., *A bölcsesség útja. Tanulmányok a Bölcsesség könyvéről*. Sapientia-L'Harmattan, Budapest, 2016.

MELLO, A., *Hárfa és lant ébredése. Válogatott tanulmányok a Zsoltárok könyvéhez*, Budapest: Sapientia-L'Harmattan, 2017.

RÓZSA H., *Bevezetés Az Ószövetség könyveibe*, Budapest, 2016.

RÓZSA H., *A Genesis könyve 1-2*, Budapest, 2002, 2003.

RÓZSA H., *Kezdetkor teremtette Isten (A bibliai őstörténet magyarázata. Ter 1-11)*, Budapest, 1997.

RÓZSA H., *Üdvösségközvetítők az Ószövetségben I-II.*, Budapest, 2001.

THORDAY A., *A szövetség mint ajándék és elkötelezettség*, Szeged, 1996.

WESTERMANN, C., *Genesis 1-11, I/1-2*, Neukirchen-Vluyn, 1999.

XERAVITS G. -TAMÁSI B. - SZABÓ X. (szerk.), *Angyalok az ókortól Szent Tamásig*. Sapientia-L'Harmattan, Budapest, 2011.

XERAVITS Géza - ZSENGELLÉR József (szerk.), *Tobit / Tóbiás könyve. Szöveg - Hagyomány - Teológia* (Deuterocanonica II), L'Harmattan, Budapest, 2005.

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare	9.2 Metode de evaluare	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Noțiuni cheie și capacitatea de a aplica principiile exegezei Noului Testament (metoda istorico-critică, metode literare) Analiza textelor și temelor abordate în cadrul cursului	Verificare pe parcurs Examen (test) (pe platforma Teams, cu prezență fizică).	75%
9.5 Seminar/laborator	Analiza textelor și temelor abordate în cadrul seminarului. Aplicarea principiilor și metodelor exegetice în analiza unui text în cadrul unei lucrări de seminar	Verificare pe parcurs Lucrare de seminar	25%
9.6 Standard minim de promovare			
Cunoașterea noțiunilor fundamentale ale hermeneuticii și exegezei, capacitatea de a aplica metoda istorico-critică. Capacitatea de a realiza exegeza textelor fundamentale din Vechiul Testament			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

Data completării:

1.06.2026

Semnătura titularului de curs

Prof. dr. Zamfir Korinna

Semnătura titularului de seminar

Drd. Tóth József-Alpár

Data avizării în departament:

4.06.2026

Semnătura directorului de departament

Prof. dr. Nóda Mózes